

biblioteca

Recull M. Dolores Cabré i Montserrat (1914-1995). Edició a cura d'Eliseu-A. Soler Àlvarez. Estació de Recerca Bibliogràfica i Documental Margalló del Balcó. Tarragona, 1996.

El llibre publicat l'any 1996 per l'Estació de Recerca Bibliogràfica i Documental Margalló del Balcó, *Recull M. Dolores Cabré i Montserrat (1914-1995)*, és, com ens té acostumats les acurades edicions a càrrec d'Eliseu-A. Soler, una miscel·lània que comprèn temes molt diversos, que van des de la geografia i la biologia fins a la història moderna i contemporània, passant per l'art, tot a càrrec d'autors de les comarques tarragonines o bé amb una forta vinculació amb elles.

El volum motiu de la nostra ressenya va dedicat, com ja és tradicional, a una personalitat del món cultural de les nostres contrades, en aquest cas a Maria Dolores Cabré i Montserrat. Sobre l'eminent pedagoga i investigadora, autora ella mateixa d'articles publicats a

Margalló del Balcó, tracta el primer dels articles del Recull, escrit per Francesc Cabré i Montserrat, Maria Josepa Cabré i Montserrat i Josep Manuel González i Cabré, on es palesa l'excel·lència de la seva tasca docent, iniciada en la dura postguerra, que van gaudir a Tortosa, Barcelona, Vilafranca del Penedès, la Corunya, i sobretot a Osca i Tarragona.

En la seva faceta d'investigadora cal esmentar la ingent tasca que va dur a terme a les terres de l'Ebre, especialment a Riba-roja i Tivissa, i la seva pertinença a la Reial Acadèmia de la Història, a la Reial Societat Arqueològica Tarraconense o a l'Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, entre d'altres institucions, a més del gran nombre de llibres i articles que va publicar al llarg de la seva vida, alguns dels quals segueixen sent referència obligada, malgrat el pas inexorable del temps.

L'article es complementa amb un seguit d'opinions totalment apologetiques, tal com cal, de persones que la van tractar, i d'una útil bibliografia que ens ajudarà a comprendre, atesa la varietat de disciplines tractades, la importància de l'obra de Maria Dolores Cabré i Montserrat.

En la mateixa línia d'aquest treball, Francesc Guirado Pagès ens presenta un apropament a la figura de Mn. Miquel Melendres i Rué com articulista, com una ampliació exhaustiva de l'estudi titulat "Mn. Miquel Melendres i Rué en el seu 90è aniversari", també publicat per Margalló del Balcó el 1995, i on mercès

a la transcripció d'alguns dels seus escrits podem copsar que, en Mn. Miquel Melendres, la ratlla que separa la prosa i la poesia no està gens definida.

Irene García Antón i Antoni Quintana i Marí, en un extens treball molt ben documentat, i l'únic del recull escrit en llengua castellana, ens parlen de la vida i obra del polifacètic artista tarragoní José Izquierdo Mestres, home multidisciplinar si bé va destacar com a ebenista i mosaïcista. És d'agrair la inclusió d'una selecció de fotografies d'obres d'aquest artista, veritable home de la Renaixença i humanista que, en opinió dels autors, sempre va cercar l'equilibri harmònic entre la matèria i l'esperit.

Seguint el camí iniciat en altres volums publicats per Margalló del Balcó, Salvador-J. Rovira i Gómez aporta una nova contribució al coneixement dels llinatges tarragonins dels segles XVI i XVII, en aquest cas els Rossell, els Vallbona i els Valls, tractats de manera molt entenedora, en una meritòria tasca de transcripció de manuals notariais dipositats a l'Arxiu Històric de Tarragona.

En un salt en el temps, Josep Sánchez i Cervelló tracta dels sistemes de control polític durant la postguerra, exemplificats a Flix i Móra d'Ebre, pobles de la Ribera d'Ebre que van patir la repressió franquista per partida doble, ja que van ser conquerits dues vegades. Malgrat la manca de documentació que s'ha conservat d'aquest període, l'autor, cercant en arxius particulars i basant-se en la història oral, aconsegueix sistematitzar les formes de control directe –subscripcions, col·lectes i reimplantació del culte catòlic– i indirecte –avaluació política de la població–, que es van dur a terme a tota la demarcació tarragonina, i d'altra banda arreu de l'Estat.

El treball del Nei Torrell i Camps sobre la música popular a Tarragona i les polítiques culturals l'any 1995, representa una alenada d'aire fresc, ja que tracta un tema que sovint és deixat de banda en aquest tipus de publicacions, i si tenim en compte el ressò que té entre la població i el volum econòmic que mou, convindrem que no és com per obviar-lo. Analitza quins són els agents que, actuant en una realitat cultural, permeten el desenvolupament de la música popular a casa nostra, i quines institucions li

donen suport, que no són totes les que haurien de ser.

Pere-Joan Torrent i Ribert ens presenta una anàlisi històrica de l'organització territorial de Catalunya, des de la formació de les quatre províncies actuals mitjançant la divisió provincial de 1833 fins als nostres dies, tot criticant la mitificació de l'antiprovincialisme i el comarcalisme, i presentant una proposta alternativa de divisió territorial de Catalunya en 5 o 7 vegueries, que inclourien les diverses comarques i suprimien les províncies i diputacions; per tant, criticant constructivament el sistema actual de divisió.

Per concloure el llibre, Maria Purificació Canals i Ventín ens ofereix un llarg i exhaustiu treball sobre l'indret anomenat Punta de la Móra, ubicat al final de la platja Llarga tarragonina, en què descriu la gran biodiversitat que conserva quant a flora, fauna, substrat, clima o registre fòssil, i elabora unes propostes de gestió de l'espai, tot per tal de donar a conèixer millor aquesta zona molt propera geogràficament a la ciutat de Tarragona, però molt allunyada del coneixement dels seus habitants.

Finalment cal destacar la tasca dels homes i dones que formen l'Estació de Recerca Bibliogràfica i Documental Margalló del Balcó, que permet la publicació, any rere any, i malgrat les òbvies dificultats, d'un seguit de treballs amb el denominador comú de la seva afinitat a les contrades de la demarcació de Tarragona i una diversitat temàtica que, unit a la qualitat dels seus articulistes, fan de cada volum quelcom esperat i desitjat.

CARLES LLAURADÓ I BRÒS